

**Бібліографічний список публікацій з фондів Національної
бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого, підготовлений для
Міністерства з питань тимчасово окупованих територій
та внутрішньо переміщених осіб України. – 2018. –
Вип. 2. – 1-10 квітня, 2018 – 13 с.**

Досвід ведення гібридних конфліктів

1. **Бейтулаєв, Нурі. Кримськотатарські активісти: "Ніхто не вірив, що Крим анексують"** / Нурі Бейтулаєв ; спілкувався Павло Кривошеєв // Срібна земля: Закарпат. обл. газ. — 2018. — 1 берез. (№ 6). — С. 5. *Репрезентовано бесіду кримськотатарського громадського активіста Нурі Бейтулаєва про події 2014 року під час анексії Російською Федерацією Криму. Висвітлено протистояння кримськотатарських та проукраїнських активістів проросійським мітингувальникам*

2. **"Військова операція Росії в Криму – це повний провал"** – експерт // Сектор Правди. — 2018. — 10 берез. (№ 4). — С. 8. *Подано інформацію про анексію Російською Федерацією Криму у 2014 році. Зазначено, що військові експерти вважають цю військову операцію скоріше провальною для Російської Федерації, ніж переможною.*

3. **Геращенко, Ирина. Ожидаем от мира усиления поддержки** : Вице-спикер Верховной Рады и уполномоченный Президента по вопросам мирного урегулирования ситуации в Донецкой и Луганской областях Ирина Геращенко – об освобождении украинских политзаключенных, перспективах введения миротворцев на Донбасс и самых острых внутриукраинских политических трендах / Ирина Геращенко ; беседу вел Валерий Литонинский // Корреспондент. — 2018. — № 6 (30 марта). — С. 12-13.

4. **З початку бойових дій наші сапери знешкодили понад 340 тис. вибухонебезпечних предметів** : 30% від загальної кількості смертей і поранень цивільного населення спричинено мінами, нерозірваними снарядами, мінами-пастками й саморобними вибуховими пристроями // Народна армія. — 2018. — 5 квіт. (№ 14). — С. 3. *Подано коментар начальника Управління екологічної безпеки та протимінної діяльності Міністерства оборони України полковника Максима Комісарова стосовно жертв серед цивільного населення, пов'язаних із забрудненням значних територій Донецької та Луганської областей мінами та вибухонебезпечними предметами. Зосереджено увагу на методах безпеки населення, діях та стратегічних завданнях воєнного відомства щодо протимінної діяльності, серед яких – розробка законодавства й національних стандартів у сфері протимінної діяльності; долучення міжнародних організацій до гуманітарного розмінування Донбасу тощо. Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5546-%2805-04-2018%29.pdf>*

5. **Задоя, Константин. Справа МН17** : міжнародне співробітництво між Україною та Нідерландами стосовно розслідування злочинів, пов'язаних зі збиттям літака рейсу МН17: чи є оптимальним обраний механізм? / Константин Задоя // Юридичний вісник України. — 2018. — 12-13 (№ 8). — С. 12-13. *Наголошено, що в зоні ризику опиняться кримінальні провадження щодо громадян України, які на момент розгляду справ судами Нідерландів зазнаватимуть запобіжних заходів у кримінальному провадженні чи відбуватимуть покарання на території України*

6. **Заноз, Назарій. Міфи російської пропаганди про Україну** / Назарій Заноз // Шлях перемоги. — 2018. — 4 квіт. (№ 14). — С. 5. *Охарактеризовано основні міфологеми та фейки, які російські медіа використовують в інформаційній війні проти України.*

7. **Зятьєв, Сергій. Кому, як не нам, українцям, боронити свою землю? /** Сергій Зятьєв // Демократична Україна. — 2018. — 16 берез. (№ 10/11). — С. 3. *Йдеться про військовослужбовців-учасників АТО на Сході України, які добровільно пішли на захист своєї країни у 2014 році під час воєнного вторгнення військ Російської Федерації.*

8. **Іванів, Руслан. Повзуча анексія /** Руслан Іванів // Демократична Україна. — 2018. — 16 берез. (№ 10/11). — С. 2. *Йдеться про четверту річницю анексії Криму Російською Федерацією.*

9. **Іщенко, Наталя. Правда + брехня = постправа : що таке пропаганда і як вона працює /** Наталя Іщенко // День. — 2018. — 30-31 берез. (№ 56-57). — С. 25, 29. *Репрезентовано результати всеукраїнського соціологічного опитування, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології (КМІС) в лютому 2018 р. на замовлення Громадської організації (ГО) "Детектор медіа" щодо обізнаності громадян України з методами російської пропаганди та її впливу на свідомість українців. Наголошено на необхідності підвищення не тільки медіаграмотності населення, але і самих журналістів, які повинні подавати життєво необхідну якісну та чесну інформацію, без маніпуляції та пропаганди.*

10. **Каландирець Ю. Півострів Крим: об'єкт конфронтації в російсько-українських відносин /**Юрій Каландирець, Олексій Остапчук // Наукові записки з української історії /ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 42. – С. 42-48. – **Бп 15144-42.** *Проаналізовано специфіку російсько-українських відносин після здобуття Україною незалежності. Розглянуто проблемні питання, пов'язані з Автономною Республікою Крим. Висвітлено передумови та причини анексії українського півострова Крим Російською Федерацією (РФ) у березні 2014 року.*

11. **Квартира для сім'ї ветерана АТО за 100 тисяч гривень, або як в Івано-Франківську атовці вирішують проблему безквартир'я :** в Івано-Франківську проблему забезпечення житлом сімей ветеранів АТО зрушили з мертвої точки. У цьому обласному центрі створили житлово-будівельний кооператив учасників АТО "Соціум". Очільник Івано-Франківської міської асоціації учасників АТО Василь Андрійов розповідає, чому важливо було об'єднати ветеранські організації регіону // Народна армія. — 2018. — 29 берез. (№ 13). — С. 1, 18. *Текст: <http://na.mil.gov.ua/62829-kvartyra-dlya-sim-yi-veterana-ato-za-100-tysyach-gryven-abo-yak-v-ivano-frankivsku-atovtsi-vyrishuyut-problemu-bezkvartyr-ya>*

12. **Клепова, Евгения. 4 года аннексии: чем живет Крым сейчас :** дороги улучшились, скоро откроют Керченский мост, но зарплаты и пенсии далеки от обещанных. Большие проблемы у силовиков и виноделов, а из-за Ханского дворца скандал / Евгения Клепова, Анастасия Кучкина // Вести (Всеукр. вып.). — 2018. — 2 марта (№ 41). — С. 1, 2.

13. **Козюпа, Мирослава. Яна Зінкевич винесла з поля бою понад 200 наших солдатів. А тепер воює за Україну в інвалідному візку :** відома на всю країну медик-волонтер із Рівненщини продовжує нести нелегку ношу "жінки війни", паралельно отримуючи всенародну любов, визнання і пошану. Минулого року історія мужньої рівнянки лягла в основу книги Анни Шило "Жінка війни", а нещодавно засновниця "Госпітальєрів" [Яна Зінкевич створила надпотужну медичну структуру "Госпітальєри" за аналогією з середньовічним Лицарським орденом "Госпітальєри"] у греко-католицькому соборі Святої Софії в Римі отримала нагороду священномученика Омеляна Ковча за життєвий приклад жертвовності і гуманізму та задля порозуміння між народами. Ще раніше — у травні 2015 року — Яна стала переможницею редакційної акції газети "Волинь-нова" "Герої нашого часу" / Мирослава Козюпа // Цікава газета на вихідні рівнянам. — 2018. — 9 берез. (№ 10). — С. 5. *Текст:*

<https://www.volyn.com.ua/news/98735-iana-zinkevych-vynesla-z-polia-boiu-ponad-200-nashykh-soldativ>

14. **Лугова, Ірина. Безбожний вогонь** : На передовій панує несвяткова атмосфера: бойовики, порушуючи "Великоднє перемир'я", не припиняють обстрілів, загинув один український воїн / Ірина Лугова // Україна молода. — 2018. — 3 квіт. (№ 37). — С. 2. *Зазначено, що за час "Великоднього перемир'я" українська сторона зазнала втрат. 30 березня під час виконання бойових завдань один український військовослужбовець загинув, троє воїнів отримали поранення.* Текст: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/3295/2006/122001/>

15. **Машовець, Костянтин. "Ландскнехти" Путіна, або дещо про "Вагнера", але не композитора ...** : у Росії активно використовують спеціалізований інструмент для ведення гібридних війн у вигляді так званих приватних військових компаній / Костянтин Машовець // Народна армія. — 2018. — 5 квіт. (№ 14). — С. 17. *Розглянуто діяльність приватної військової компанії "ПВК Вагнера" (яка є "конторою" кремлівського походження та спеціалізується на утаємничених та гібридних війнах Кремля).* Наголошено, що за повідомленням Служби безпеки України, на сьогодні вже з'ясовано прізвища, імена та інші особисті дані 1578 бойовиків, які належать до "ПВК Вагнера" та які брали або беруть безпосередню участь у збройній агресії Кремля проти України, а також у бойових діях у Сирії. Текст: <http://na.mil.gov.ua/63785-landsknehty-putina-abo-deshho-pro-vagnera-ale-ne-kompozytora>

16. **"Ми обов'язково повернемо рідний наш Донбас!"** : творча зустріч з відомим релігієзнавцем, філософом і письменником Ігорем Козловським відбулася у столичному літературному пабі "Крапка Кома" // Слово Просвіти. — 2018. — 5-11 квіт. (№ 14). — С. 3. *Порушено проблеми збереження людяності та гідності в нелюдських умовах окупації Донбасу. Приділено увагу питанням патріотизму під дулом автомата*

17. **Миронченко, Віктор. Інформаційна війна: як вони маніпулюють нашою свідомістю** / Віктор Миронченко // Шлях перемоги. — 2018. — 4 квіт. (№ 14). — С. 5. *Розглянуто методи російських засобів масової інформації (ЗМІ), які вони застосовують в інформаційній війні проти України. Мета цієї війни – дискредитація української влади, деформація свідомості українців, поширення в суспільстві настроїв розчарування і страху. Акцентовано увагу на застосуванні цих маніпулятивних прийомів деякими українськими ЗМІ.*

18. **Москва провалила два плана в Україні и переходит к третьему?** / По материалам apostrophe.ua // Мелитопольские ведомости. — 2018. — 28 февр. – 6 марта (№ 9). — С. 11. *Подано інтерв'ю з Брайаном Вітмором, фахівцем з російської тематики, колишнім кореспондентом газети Boston Globe у Москві, низки інших американських і російських видань, старшим науковим співробітником Центру аналізу європейської політики (СЕРА) у Вашингтоні і старшим аналітиком з тематики Росії в головній редакції RFE/RL в Празі щодо ситуації на Сході України.*

19. **Намонюк Ч. Український досвід протидії російській "гібридній" війні** / Чеслава Намонюк, Месроп Оганян // Наукові записки з української історії /ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 42. – С. 53-59. – **Бп 15144-42** *Розглянуто сутність, передумови та специфіка гібридної війни як нового способу ведення бойових дій. Описано функціональну роль гібридних, змішаних неформальних утворень, в тому числі у військовій справі. Досліджено роль інформаційної складової гібридної загрози та визначено основні прийоми маніпулювання масовою свідомістю населення. Охарактеризовано методи впливу російської пропаганди через засоби масової комунікації на мешканців Криму та східних регіонів України у війні Росії проти України. Сформульовано наріжні принципи протистояння та позиціонування України на міжнародній арені.*

20. **Окуповані території Криму й Донбасу чутимуть українське слово** // Урядовий кур'єр. — 2018. — 30 берез. (№ 61). — С. 2. *Надано інформацію про початок мовлення на окуповані території Криму й Донбасу у тестовому режимі з телевеж у Чонгарі та Волновасі телеканалу Мультимедійної платформи іномовлення України (UA|TV). Зазначено, що головна мета створення системи іномовлення України полягає в забезпеченні аудиторії можливостями формувати власний незалежний погляд на події та явища. Правовим підґрунтям для роботи телеканалу став розроблений Міністерством інформаційної політики Закон "Про систему іномовлення України", ухвалений Верховною Радою 8 грудня та підписаний Президентом України 28 грудня 2015 року.*

21. **Росія продовжує лити інформотруту : 10 свіжих фейків кремлівської пропаганди** // Народна армія. — 2018. — 29 берез. (№ 13). — С. 16. *Подано матеріали, підготовлені групою "Інформаційний спротив" щодо фейків російської пропаганди. Текст: <http://na.mil.gov.ua/62891-rosiya-prodovzhuje-lyty-informotrutu>*

22. **Трембовецький О., Жук С. Методика обґрунтування , структури, складу чисельності Державної прикордонної служби України в умовах антитерористичної операції** / О. Трембовецький, С. Жук // Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Військові та технічні науки. — Хмельницький. — 2017. - № 2(72). — С. 211-225. — **Бп 14788-2 (72)**. *Розкрито стратегію реформування Державної прикордонної служби України в аспекті підготовки до протидії виявам гібридної війни на державному кордоні та узагальнення основних заходів прикордонного відомства щодо посилення охорони кордону на східній ділянці.*

23. **Ухман, Михайло. Найкраще покликання – вміти рятувати життя** / Михайло Ухман // Свобода (Тернопіль). — 2018. — 14 лют. (№ 13). — С. 6. *Надано відомості про кількість загиблих поранених, яких можна було врятувати. Зазначено, що такий показник у країнах НАТО є в 10 разів нижчим. Подано інформацію про медичну підготовку воїнів Збройних сил України. Приділено увагу організаціям військової медицини "Білі Берети", "Дніпро-Так Мед", "Ульф" І-ОШЗ ДУК" та "МедЕкс – здорові люди"*

24. **Фещук, Наталія. Російсько-українська війна очима історика-атовця** : у Чернівецькій обласній бібліотеці презентували книгу професора Тернополя "Українсько-російська війна (2014 – 2017 роки): короткі нариси" / Наталія Фещук // Чернівці. — 2018. — 1 берез. (№ 9). — С. 6. *Наведено анотацію на книгу професора Тернопільського національного університету, доктора політичних наук, старшого сержанта, командира взводу 14-ї ОМБ Збройних Сил України (2015 – 2016 рр.) Миколи Лазаровича "Українсько-російська війна (2014 – 2017 роки): короткі нариси". Зазначено, що особливістю сучасної гібридної війни є те, що масив інформації та повідомлень про хід бойових дій розсипається на безліч фрагментів, які не затримуються у довгій пам'яті.*

25. **Чирков Олег. Тенденції сучасного етноструктурного розвитку українського суспільства у світлі новітньої агресії Російської Федерації проти України** /Олег Чирков // Наукові записки з української історії /ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди". – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 42. – С. 59-65. — **Бп 15144-42** *Охарактеризовано головні зміни, що відбуваються в етноструктурному розвитку українського суспільства в умовах новітньої агресії Російської Федерації (РФ) проти України. Зазначено, що через окупацію частини української території та цілеспрямовану політику Москви посилюються територіальні відмінності етноструктурного розвитку українського соціуму.*

26. **Чорна, Світлана. Ігор Козловський: "Ми обов'язково повернемо рідний наш Донбас"** / Світлана Чорна // *Голос України*. — 2018. — 3 квіт. (№ 62). — С. 5. *Надано інформацію про творчу зустріч в київському літпабі "Крапка Кома" з відомим релігієзнавцем, філософом і письменником Ігорем Козловським, якого визволили з полону бойовиків, де він перебував майже два роки. Ігор Козловський розповів про ситуацію в окупованому Донецьку, зокрема зазначив, що важливим елементом проекту "Новоросія" стала Українська православна церква (УПЦ) Московського патріархату, в храмах якої велася антиукраїнська пропаганда. Ігор Козловський подякував українцям та міжнародній спільноті за підтримку і висловив впевненість у звільненні Донбасу від загарбників. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/301479>*

27. **Чуранова, Олена. Керування ненавистю : війна в телевізорі – на прикладі інформаційного простору Криму** / Олена Чуранова // *День*. — 2018. — 30-31 берез. (№ 56-57). — С. 26. *Подано результати дослідження "Мова ворожнечі в інформаційному просторі Криму: масштаб і наслідки", який представили під час XV Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays. Проаналізовано інформаційний простір Криму з моменту окупації та показано, до яких наслідків призвело розпалювання ворожнечі проти таких груп як українці, кримські татари, прибічники Євромайдану, члени Меджлісу кримськотатарського народу, мусульмани, віруючі української православної церкви Київського патріархату, журналісти. Наведено приклади мови ворожнечі та класифіковано їх за стандартами іншого аналітичного центру "Сова", який тривалий час займається саме моніторингом мови ворожнечі в засобах масової інформації (ЗМІ). За результатами дослідження Міністерству закордонних справ України (МЗС) рекомендовано використати приклади розпалювання ненависті в Міжнародному суді Організації Об'єднаних Націй (ООН) з метою міжнародного тиску на Росію – щодо порушення нею Конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації та інших міжнародноправових актів.*

28. **Шевчук, Юліана. Консолідована позиція може дати відсіч російському агресору** / Юліана Шевчук // *Голос України*. — 2018. — 7 квіт. (№ 66). — С. 4. *Надано інформацію про виступ Голови Верховної Ради України (ВРУ) Андрія Парубія під час круглого столу на тему "Реформування системи національної безпеки України. Роль парламенту", організованого міжфракційним депутатським об'єднанням "Безпека і розвиток". Мета круглого столу – напрацювання спільної консолідованої позиції щодо реформування системи безпеки України з урахуванням пропозицій парламентських фракцій та іноземних партнерів України. У виступі Голови ВРУ зазначено, що російська агресія має різні прояви, тому, говорячи про безпеку, потрібно говорити не лише про військову, мілітарну безпеку, а і про безпеку економічну та інформаційну. Наголошено, що Російська Федерація (РФ) та її керівництво ставить за мету повернути той геополітичний вплив, який існував за часів СРСР – вплив на велику територію Європи. Окреслено кроки, які були зроблені Україною для зміцнення сектору безпеки, та акцентовано увагу на негативних наслідках будівництва газогону "Північний потік-2" із Росії до європейських країн в обхід України. Міжнародними експертами висловлено думку про необхідність знайдення мирного шляху врегулювання військового конфлікту на Донбасі. У своєму виступі голова Комітету ВРУ у закордонних справах Ганна Гопко закликала ЄС синхронізувати свої санкції із досить жорсткими санкціями Конгресу США щодо країни – агресора РФ. Акцентовано увагу на тому, що Україна є партнером для євроатлантичного альянсу, яка може дати безцінний досвід протидії терористичним загрозам, кібератакам, протидії гібридній агресії. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/301715>*

29. **Щерба, Олександр. Поки дух часу не з нами** / Олександр Щерба // Дзеркало тижня. — 2018. — 31 берез. - 6 квіт. (№ 12). — С. 5. *Розглянуто євроінтеграційні перспективи України в контексті анексії Криму та розв'язаної Росією війни на Донбасі. Наголошено на небезпечних для України націоналістичних тенденціях в Європі в зв'язку з тим, що саме європейські партії націоналістичного спрямування є найбільшими прибічниками політики президента Російської федерації (РФ) Путіна. Зазначено, що ще однією загрозливою тенденцією є втрата елітами європейських держав впливу на народ, на відміну від Росії, де правляча еліта повністю контролює ситуацію. Зроблено висновок, що у відносинах із Європою Україна має два ключових інструменти – досить широкий доступ до ринків та безвізовий режим. Тому важливо конкретними справами довести, що Україна є гідним партнером Європи в політичній та економічній сферах.*

Міжнародне гуманітарне право

30. **Бастричев В. С. Проблеми соціального захисту учасників антитерористичної операції** / В. С. Бастричев // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету "Україна". — Хмельницький, 2017. — № 14. — С. 66–70 – **Бп17031-14**

31. **Бородатюк, Галина. Найефективніший спосіб адаптації до мирного життя – робота** : більше як півтисячі ветеранів АТО скористалося послугами Одеської обласної служби зайнятості 2017 року / Галина Бородатюк ; бесіду вела Іветта Василенко // Народна армія. — 2018. — 5 квіт. (№ 14). — С. 15. *Подано інтерв'ю із заступником директора Одеського обласного центру зайнятості Галиною Бородатюк стосовно вирішення центром проблеми зайнятості бійців, що повернулись із зони АТО, їх психологічної адаптації до мирного життя та знаходженню свого місця у соціумі. Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5546-%2805-04-2018%29.pdf>*

32. **Варенья Н. М. Організаційно-правові основи забезпечення техногенної безпеки в умовах збільшення терористичної загрози** / В. І. Варенья // Науковий вісник публічного і приватного права : зб. наук. пр. / НДІ публіч. права. — Київ, 2017. — Вип. 2. — С. 270–274. — **Бп18046-2(2017)**. *Приділено увагу питанням аналізу та прогнозування загроз терористичного характеру. Досліджено правові та організаційні проблеми забезпечення техногенної безпеки і захисту об'єктів стратегічного забезпечення держави за умов терористичної загрози. Охарактеризовано сутність моніторингу терористичних загроз як одного зі способів забезпечення техногенної безпеки. Визначено загрози у сфері техногенної безпеки на території України та Європи. Досліджено організаційно-правові основи забезпечення техногенної безпеки за умов збільшення терористичної загрози. Текст: <http://www.nvppp.in.ua/vip/2017/2/53.pdf>*

33. **Гайм, Вольф Дітріх. Вольф Дітріх Гайм: "У разі наявності реального мандата ООН Австрія готова виконати свою роль у миротворчій місії на Донбасі"** : щоб дізнатися, чим може бути корисний досвід придністровського конфлікту для України, якою може стати миротворча місія на Донбасі та в чому причини дружби між російськими й австрійськими політиками. Тиждень зустрівся з колишнім спеціальним представником чинного голови ОБСЄ з питань придністровського врегулювання Вольфом Дітріхом Гаймом / Вольф Дітріх Гайм ; спілкувався Юрій Лапаєв // Український тиждень. — 2018. — № 11 (16-22 берез.). — С. 8-11.

34. **Гончарук, Любов. 23-річна шепетівчанка отримала нагороду від Міністра оборони України** : серед нагороджених з нагоди 8 Березня Міністром оборони України Степаном Полтораком жінок-військовослужбовців шепетівчанка – старший солдат Анна Федорчук. Урочистості відбулися у вівторок, 6 березня,

напередодні Міжнародного дня прав жінок і миру / Любов Гончарук // День за днем (м. Шепетівка). — 2018. — 14 берез. (№ 11). — С. 11.

35. **Дуля А. В. Роль громадських організацій в здійсненні соціальної підтримки сімей учасників антитерористичної операції** / А. В. Дуля, Т. Г. Веретенко // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету "Україна". — Хмельницький, 2017. — № 14. — С. 76–81 – **Бп17031-14**

36. **Ігнат, Юрій. Щоб уникнути безпілотного хаосу** : державна авіаційна служба України ініціювала обговорення нормативно-правової бази стосовно використання в Україні безпілотних авіаційних систем. Пропонується запровадити електронний облік, сертифікацію, реєстрацію, право на керування безпілотними системами. У повітрі мають бути встановлені правила, як на автошляхах / Юрій Ігнат // Народна армія. — 2018. — 29 берез. (№ 13). — С. 11. *Наголошено на необхідності запровадження правового регулювання використання в Україні безпілотних авіаційних систем, оскільки без нормативно-правової бази подальше насичення українського неба літальними апаратами різних типів нестиме загрозу для громадян та держави в цілому. Акцентовано увагу на європейських нормах польотів безпілотних літальних апаратів. Текст: <http://na.mil.gov.ua/62856-shhob-unyknuty-bezpilotnogo-haosu>*

37. **Кіндратів, Наталія. Спецназ по-українськи** : виснажливі тренування, "кач" посеред ночі, чотири години на сон та декілька хвилин на прийом їжі. Ексклюзивний репортаж про найбільш елітний підрозділ ЗСУ / Наталія Кіндратів // Експрес. — 2018. — 29 берез. – 5 квіт. (№ 13). — С. 1, 6. *Йдеться про підготовку українського спецназу в навчальному центрі, що на Житомирщині. Акцентовано увагу на те, що Сили спеціальних операцій – окремий вид сил ЗСУ. Спецпризначенці виконують одні із найважчих та найбільш відповідальних операцій: рейди в тил ворога, ведуть підпільну роботу за лінією фронту, створюють агентурні мережі, організують пошук і евакуацію полонених або заручників, медичну допомогу*

38. **Кіндсфатер, Олександр. Звільнився з армії – і ... втратив надію на отримання власного житла?! Чи сподівання все ж таки є?** : про практику зняття з квартирної черги у зв'язку із закінченням терміну дії військового контракту та зміни до чинної нормативної бази, яку готує Міністерство оборони, аби унеможливити звуження прав військовослужбовців / Олександр Кіндсфатер // Народна армія. — 2018. — 5 квіт. (№ 14). — С. 10. *Розглянуто питання законодавчого забезпечення житлом військовослужбовців – учасників АТО. Зосереджено увагу, зокрема, на нормах Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей". Текст: <http://na.mil.gov.ua/63756-zvilnyvsya-z-armiyi-i-vtratyv-nadiyu-na-otrymannya-vlasnogo-zhytla-chy-spodivannya-vse-zh-taky-ye>*

39. **Ковальов, Вадим. Україна прагне в найближчі 10 років приєднатися до НАТО** : про це заявив Президент Петро Порошенко в інтерв'ю виданню Hamburger Abendblatt, яке входить до німецького медіаконцерну Funke Media Group / Вадим Ковальов // Народна армія. — 2018. — 29 берез. (№ 13). — С. 3. *Подано, зокрема, експертну думку народного депутата України Дмитра Тимчука щодо готовності України до вступу в НАТО; Текст: <http://na.mil.gov.ua/62401-prezydent-ukrayina-pragne-u-najblyzhchi-10-rokiv-pryvednatysya-do-nato>*

40. **"Кольти" з Канади: який замітник "Калашникова" отримає Україна** : все йде до того, що вже скоро Україна отримає досить велику партію летальної зброї канадського виробництва, фактично перезброївшись за стандартами НАТО // Сектор Правди. — 2018. — 10 берез. (№ 4). — С. 6.

41. **Миколюк, Оксана. Ідентифікація беззаконня** : як в Україні вчаться документувати воєнні злочини / Оксана Миколюк // День. — 2018. — 5 квіт. (№ 60). — С. 10. *Йдеться про ініціативу Офісу Уповноваженого Президента України з питань реабілітації учасників антитерористичної операції (АТО) щодо створення єдиної державної бази воєнних злочинів та злочинів проти людяності, скоєних на*

непідконтрольних територіях Донбасу та в окупованому Криму. Надано інформацію про діяльність громадської організації Truth Hounds, яка з 2014 року документує воєнні злочини та злочини проти людяності. Наведено коментарі голови Східноукраїнського центру громадських ініціатив Володимира Щербаченка та заступника міністра з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб Георгія Туки

42. **Наливайко Л.** Створено навчально-наукову лабораторію дослідження проблем правового статусу внутрішньо переміщених осіб та забезпечення гендерної рівності / Л. Р. Наливайко // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / НАПрН України, НДІ держ. буд-ва та місцевого самоврядування. — Харків : Право. — 2017. — Вип. 33.— С. 3-11. **Бп15630-33** Подано інформацію стосовно створення та діяльності такої лабораторії. Зазначено, що у подальшому планується проведення масштабної роботи з метою надання теоретичних та практичних пропозицій щодо вирішення проблем у сфері захисту прав та свобод людини і громадянина, прав внутрішньо переміщених осіб та осіб, які постраждали від проявів гендерної нерівності. Текст: <http://dbms.institute/files/dbms/33.pdf>

43. **Нестерович В.** Верховенство права та забезпечення прав людини на тимчасово окупованих територіях / В. Ф. Нестерович // "Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. — Київ, 2017. — Т. 200. — С. 85-92. **Бп16346-200** Висвітлено нормативно-правові, внутрішньо-організаційні та процесуально-правові засади та заходи щодо забезпечення прав людини на тимчасово окупованих територіях України. Зауважено, що суди України активно використовують практику Міжнародного суду ООН стосовно тимчасово окупованих територій, зокрема його Консультативний висновок від 21 червня 1971 р., у якому сформульовані так звані "Намібійські винятки". Документи, видані окупаційною владою, суди повинні брати до уваги, якщо їх нехтування веде за собою серйозні порушення або обмеження прав громадян. Текст: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12546/Nesterovych_Verkhovenstvo_prava.pdf?sequence=1&isAllowed=y

44. **Островський О. О.** Заходи психологічної реабілітації військовослужбовців – учасників бойових дій / О. О. Островський, Н. В. Волинець. — // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету "Україна". — Хмельницький, 2017. — № 14. — С. 236–242— **Бп17031-14**

45. **Петик, Марина.** Карман генерала: что за душой у военных : "Вести" проанализировали декларации высокопоставленных военнослужащих. За последние годы у многих из них улучшилось благосостояние: появились новые квартиры, авто и земля / Марина Петик, Евгения Иванова // Вести (Всеукр. вып.). — 2018. — 22 марта (№ 50). — С. 3.

46. **Полторацк, Степан.** Міністр оборони України Степан Полторацк: "Усі "мирні" ініціативи агресора насправді є "шубкою вівці" на тілі "вовка" : підготував Геннадій Карпюк / Степан Полторацк // Урядовий кур'єр. — 2018. — 5 квіт. (№ 66). — С. 5. Подано інтерв'ю з міністром оборони України Степаном Полтораком, який розповів про останні тенденції в безпековій ситуації та проблеми звільнення окупованих територій. Прокоментовано перспективи введення миротворчого контингенту Організації Об'єднаних Націй (ООН) на непідконтрольну Україні територію Донбасу. Зазначено, що Україна і надалі діятиме в межах комплексу політико-дипломатичних, санкційних та інших заходів задля відновлення територіальної цілісності України та відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації (РФ). Охарактеризовано п'ять стратегічних цілей модернізації Збройних сил України (ЗСУ).

47. **Президент України Петро Порошенко: "Найближчим часом ініціюю внесення змін до Конституції щодо закріплення стратегічної мети розвитку держави – членства в Євросоюзі й НАТО"** / Вадим Ковальов // Народна армія. — 2018. — 29 берез. (№ 13). — С. 2. Подано цитати з виступу Президента України Петра Порошенка на урочистостях із нагоди 26-ї річниці створення Служби безпеки України. Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5545-%2829-03-2018%29.pdf>

48. **Сенченко, Андрій. Формула поствоєнного врегулювання : рух "Сила права" готує законопроекти "Про прощення" та "Про перехідний період".** Українське суспільство має висловити свою думку / Андрій Сенченко, Анатолій Полях ; підготував Іван Капсамун // День. — 2018. — 5 квіт. (№ 60). — С. 4-5. Подано інтерв'ю з головою громадської організації "Сила права" Андрієм Сенченком та членом координаційної ради цієї громадської організації Анатолієм Поляхом, які прокоментували основні положення підготовлених законопроектів "Про прощення" та "Про перехідний період". Зазначено, що основна мета законопроекту "Про прощення" – чітко окреслити коло тих діянь, за які передбачена кримінальна відповідальність після звільнення окупованих територій, та адаптувати систему покарання до реалій війни й окупації. Наголошено, що в законопроектів чітко прописана процедура прощення та передбачено відповідні зміни до Кримінально-процесуального кодексу (КПК). Положення законопроекту "Про перехідний період" врегульовують етап переходу до мирного життя після звільнення окупованих територій. Акцентовано увагу, що ці два законопроекти є альтернативою Мінським угодам, і в них відображені всі етапи та процедури реінтеграції звільнених територій. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci-intervyu/formula-postvoyennogo-vregulyuvannya>

49. **Фокін Я. Ф. Криміналістична характеристика особи, яка ухиляється від проходження військової строкової служби та мобілізації** / Я. Ф. Фокін // Науковий вісник публічного і приватного права : зб. наук. пр. / НДІ публіч. права. – Київ, 2017. – Вип. 2 – С. 302–306. – Бп18046-2(2017). Здійснено спробу визначення основних рис, притаманних злочинцю, який вчиняє злочин, передбачений статтями 335 та 336 Кримінального кодексу України. Приділено увагу криміналістичній характеристиці чотирьох груп ухильників від військового обов'язку. Текст: <http://www.nvppp.in.ua/vip/2017/2/60.pdf>

50. **Цьогоріч Україна отримає 620 млн. доларів від США : набув чинності Консолідований закон про бюджетні асигнування на 2018 рік [підписаний Президентом США Дональдом Трампом, ухвалений раніше Сенатом і Палатою представників], яким збільшено видатки на підтримку України** // Народна армія. — 2018. — 29 берез. (№ 13). — С. 10. Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5545-%2829-03-2018%29.pdf>

51. **Шмоткін О. Права особи як об'єкт національної безпеки України** / О. В.Шмоткін // "Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. — Київ, НаУКМА. — 2017. — Т. 200. — С. 115-120. Бп16346-200 Розглянуто пропозиції та механізм удосконалення забезпечення прав особи як об'єкта національної безпеки України. Зазначено, що право на національну безпеку у загальносвітовому масштабі є аналогічним праву особи у масштабі держави. Тому неможливо вимагати пріоритету прав особи перед державою, не вимагаючи пріоритету права нації перед міжнародною спільнотою. Отже, при вирішенні проблем прав особи слід зважати на реалії національного суспільства, орієнтуючись на загальносвітові стандарти. Текст: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12527/Shmotkin_Prava_osoby.pdf

Захист цивільного населення під час збройного конфлікту

52. Балакарева І. **Окремі аспекти правового статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні** / І. М. Балакарева, В. І. Бенедик // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / НАПрН України, НДІ держ. буд-ва та місцевого самоврядування. — Харків : Право. — 2017. — Вип. 33.— С. 12-25. **Бп15630-33** Досліджено питання належності внутрішньо переміщених осіб до приймаючих місцевих територіальних громад як членів та реалізації ними виборчих прав на місцевому рівні в Україні Текст: <http://dbms.institute/files/dbms/33.pdf>

53. **Березовська, Людмила. Про субсидії, пільги і голос закону та совісті** / Людмила Березовська ; спілкувалася Наталія Фещук // Чернівці. — 2018. — 8 берез. (№ 10). — С. 4. Подано інтерв'ю з директором департаменту праці та соціального захисту населення Чернівецької міської ради Людмилою Березовською щодо змін у роботі департаменту, виділення житла учасникам АТО та про діяльність комунального центру "Турбота", який опікується переселенцями.

54. **Єсіна, Наталія. Як працює програма "Доступне житло" для ВПО** / Наталія Єсіна // Запорізька правда. — 2018. — 15 лют. (№ 5). — С. 6—7. Розглянуто законодавчі нюанси щодо участі в програмі "Доступне житло". Приділено увагу питанням граничної вартості житла. Наведено список документів на участь у зазначеній програмі. Зазначено, що редакція газети "Запорізька правда" започатковує соціальний проект "Постраждалим від окупації на Сході – доступне житло". У межах цього проекту редакція забезпечуватиме інформаційний супровід особам, які мають потребу в окремому приміщенні для проживання, бажають скористатися державними програмами і відповідають усім критеріям і вимогам

55. **З початку бойових дій наші сапери знешкодили понад 340 тис. вибухонебезпечних предметів** : 30% від загальної кількості смертей і поранень цивільного населення спричинено мінами, нерозірваними снарядами, мінами-пастками й саморобними вибуховими пристроями // Народна армія. — 2018. — 5 квіт. (№ 14). — С. 3. Подано коментар начальника Управління екологічної безпеки та протимінної діяльності Міністерства оборони України полковника Максима Комісарова стосовно жертв серед цивільного населення, пов'язаних із забрудненням значних територій Донецької та Луганської областей мінами та вибухонебезпечними предметами; зосереджено увагу на методах безпеки населення, діях та стратегічних завданнях воєнного відомства щодо протимінної діяльності, серед яких – розробка законодавства й національних стандартів у сфері протимінної діяльності; долучення міжнародних організацій до гуманітарного розмінування Донбасу та ін. Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5546-%2805-04-2018%29.pdf>

56. **Задорожна С. Відношення населення приймаючих громад до внутрішньо переміщених осіб** / С. М. Задорожна, І. Г. Карпова // Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія : збірник / М-во освіти і науки України, Чернігів. нац. технол. ун-т. — Чернігів, 2017. — № 2 (10). — С. 43-55. **Бп17606-2(10)** Досліджено особливості відношення місцевого населення до переселенців з АР Крим та Донбасу на основі даних соціологічного опитування жителів місцевої громади; проведено порівняння із загальноукраїнськими реаліям. Визначено переваги від перебування переселенців для приймаючих громад, запропоновано шляхи прискореної інтеграції внутрішньо переміщених осіб до місцевої громади. Доведено доцільність використання отриманих результатів місцевою владою, громадським сектором для розробки та реалізації відповідних програмних заходів, формування місцевих бюджетів в умовах поглиблення децентралізації влади. Текст: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/15525>

57. **Коптилин, Святослав. Заплатят из бюджета. Или нет? :** [юрист] Станислав Коптилин – о том, как добиться денежной компенсации владельцам разрушенного в зоне АТО жилья / Святослав Коптилин // Корреспондент. — 2018. — № 6 (30 марта). — С. 27. *Роз'яснено, як на законодавчих підставах отримати грошову компенсацію на житло, пошкоджене або зруйноване під час проведення АТО; наголошено, що пошкодження або зруйнування будинків (квартир) під час проведення АТО підпадає під поняття терористичного акту, згідно із ст. 1 закону "Про боротьбу з тероризмом" та ст. 258 Кримінального кодексу України*

58. **Котляр, Алла. Усиновлення: передвиборні ігри з пріоритетами /** Алла Котляр // Дзеркало тижня. — 2018. — 31 берез. – 6 квіт. (№ 12). — С. 13. *Розглянуто ситуацію навколо голосування у Верховній Раді України (ВРУ) 21 березня 2018 р. за законопроект про приєднання України до Гаазької конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення (№ 0166). Наведено коментарі експертів у сфері захисту прав дітей щодо проблем в процесі національного усиновлення, які загострилися впродовж чотирьох років з початку воєнного конфлікту на Сході України. Зазначено, що об'єктивні й суб'єктивні чинники призвели до того, що кількість дітей, усиновлених за останні роки українцями, значно зменшилася. Наголошено на необхідності законодавчого врегулювання проблеми усиновлення. Текст: <https://dt.ua/SOCIUM/usinovlennya-peredviborni-igri-z-prioritetami-273751.html>*

59. **Кравчук С. Л. До проблеми дослідження духовних цінностей та неконструктивних форм поведінки молоді у політико-правовій сфері в умовах воєнного конфлікту /** С. Л. Кравчук // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. Драгоманова. Серія.: Психологічні науки.- 2017.- № 6(51). – С.182-190. **Бп16339-6(51).** *Встановлено, що в ситуації військового конфлікту в Україні злочинність поступово набуває все більшого розповсюдження. Зазначено, що бездуховність, низький моральний рівень суспільства є чинниками неконструктивної поведінки молоді.*

60. **Кузьменко В. У. Діагностика індивідуально-психологічних особливостей розвитку дітей дошкільного віку з родин учасників АТО та внутрішньо-переміщених осіб /** В. У. Кузьменко // // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. Драгоманова. Серія.: Психологічні науки.- 2017.- № 6(51). – С.243-249. **Бп16339-6(51).** *Презентовано результати пілотного опитування психологів дошкільних закладів, в яких визначено позитивні та тривожні особливості розвитку дітей з родин учасників АТО та переселенців. Показано, що серед тривожних особливостей розвитку досліджуваних дітей переважають порушення емоційної (розлади настрою, сну, наявність страхів, плаксивість), когнітивної (розсіяність) та комунікативної сфер (замкненість, агресивність, недовіра до оточуючих).*

61. **Лиховид, Інна. Двічі заручники : чому звільнені бранці "ОРДЛО" не отримують обіцяних державою пільг /** Інна Лиховид // День. — 2018. — 5 квіт. (№ 60). — С. 10-11. *Проаналізовано реалізацію урядової постанови "Деякі питання соціальної підтримки осіб, звільнених з полону". Надано інформацію про зареєстрований у Верховній Раді України (ВРУ) законопроект № 8205 "Про правовий статус і соціальні гарантії осіб, які незаконно позбавлені волі, заручники, або засуджені на тимчасово окупованих територіях України та за її межами". Він надає полоненим статус заручника та пропонує пакет соціальних гарантій, передусім безоплатні правову допомогу, обстеження, діагностику, лікування, реабілітацію та оздоровлення. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/dvichi-zaruchnyky>*

62. **Мельник І. П. Внутрішньо переміщені особи як об'єкт соціальної роботи /** І. П. Мельник // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 11, Соціальна робота. Соціальна педагогіка. – Київ,

2017. – Вип. 23. – С. 176-182. – Бп 16374-23. Досліджено проблематику внутрішньо переміщених осіб, виявлено неоднорідність та специфічні характеристики цієї категорії як об'єкта соціальної роботи. Проаналізовано сфери існування внутрішньо переміщених осіб, через які відбувається адаптація до нових умов життя. Виділено головні проблеми внутрішньо переміщених осіб в Україні та необхідність їх успішного вирішення. Висвітлено стан наукових розробок щодо основ соціальної роботи з цією категорією, шляхом визначення основних напрямів та форми роботи соціального працівника в процесі професійної діяльності. Розглянуто особливості соціально-правового статусу, механізму надання адресної допомоги та соціальної адаптації таких осіб за новим місцем проживання.

63. **Михайловський В. І. Місце омбудсмена в забезпеченні адміністративно-правового статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні** / В. І. Михайловський // Науковий вісник публічного і приватного права : зб. наук. пр. / НДІ публіч. права. – Київ, 2017. – Вип. 2 – С. 162–165. – Бп18046-2(2017). Обґрунтовано, що інститут омбудсмена посідає важливе місце в забезпеченні адміністративно-правового статусу внутрішньо переміщених осіб. Проаналізовано діяльність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в забезпеченні гарантованих Конституцією України прав і свобод, що входять до адміністративно-правового статусу внутрішньо переміщених осіб. Доведено необхідність збільшення штату в Секретаріаті омбудсмена. Текст: <http://www.nvppp.in.ua/vip/2017/2/34.pdf>

Міжнародний досвід вирішення конфлікту

64. **Детективна історія** : ниточки від шпигунського скандалу тягнуться з Британії до Москви, але встановити, що за злочинцями-фрилансерами стоїть російська держава, може бути нелегко // Український тиждень. — 2018. — № 11 (16-22 берез.). — С. 24-25. Стаття *The Economist* про отруєння Сергія Скрипаля – спроби вбивства колишнього співробітника російської військової розвідки Сергія Скрипаля, громадянина Великої Британії, та його доньки, громадянки Російської Федерації

65. **Ковальов, Вадим. Союзники готуються до протистояння з Росією** : напруга між РФ і Заходом останнім часом зростає до рекордного рівня / Вадим Ковальов // Народна армія. — 2018. — 5 квіт. (№ 14). — С. 16. Розглянуто питання співпраці НАТО з Європейським Союзом стосовно поліпшення мобільності військових підрозділів для того, "щоб їхні танки, артилерія та інші озброєння могли швидше пересуватися по європейських дорогах, мостах, залізницях". Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5546-%2805-04-2018%29.pdf>

66. **Мировой арсенал** : согласно данным, обнародованным Стокгольмским институтом исследования проблем мира (SIPRI), главным экспортером оружия в мире за последние пять лет являются США. Эта страна обеспечивает 34 % всего мирового экспорта. А главным импортером вооружения является Индия, ее доля – 12 % всего мирового импорта / данные SIPRI, НБУ, ВРУ // Новое время страны. — 2018. — № 11 (22 марта). — С.16-17. Надано інформацію про 12 основних світових експортерів зброї за останні п'ять років та Топ-10 головних імпортерів зброї у світі. За підсумками останніх п'яти років надано інформацію про країни, для яких Україна входить в трійку основних постачальників зброї (1. – Таїланд, 2. – Венесуела, 3. – Китай, 4. – Казахстан).

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України ім. Я. Мудрого**

Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко

11 квітня 2018 р.